

Scaunele de Eugen Ionescu - eseu structurat

Teatrul absurdului este un tip de creatie teatrala aparut dupa cel de-al doilea razboi mondial, la inceputul anilor '50. El respinge realismul psihologic si social, bazat pe iluzia mimetica, aceea de a infatisa spectatorilor aparenta unor oameni si a unor situatii reale, evoluand pe scena. Personajele sunt vag conturate, cu o identitate incerta, dezindividualizate. (Doi batrani, sot si sotie, imaginati de autor ca avand 95 si 94 de ani.) Temele sale predilecte sunt lipsa de sens a existentei, golul sufletesc, dezarticularea limbajului, incomunicarea, claustrarea, acapararea omului de automatisme si stereotipii, sugerandu-se imposibilitatea de a iesi din acest impas. Teatrul absurdului a avut un impact considerabil asupra evolutiei artei dramatice, innoindu-i radical mijloacele de expresie si largindu-i universul tematic.

Eugen Ionescu se afirma ca publicist, colaborand, in special cu articole de critica literara, la numeroase reviste ale vremii. In 1941 s-a stabilit in Franta. Abia aici isi descopera, dupa aproape zece ani in care nu publica nimic, vocatia care il va face celebru: teatrul. In 1950 a avut loc, la Theatre des Noctambules din Paris, premiera primei lui piese, "La Cantatrice cheva" ("Cantareata cheala"). Formula teatrala ionesciana este insa, inca de la piesa de debut, atat de socant innoitoare, incat ea se impune cu greu, dramaturgul aflandu-se intr-un permanent razboi de hartuiala cu critica ostila a productiilor lui. Nonconformismul scriitorului castiga in cele din urma batalia. Piesele lui sunt primite pe marile scene ale lumii si sunt jucate constant in principalele teatre franceze. Artistul rebel e socotit mentor, creator de scoala dramatica. In 1970 Eugen Ionescu este ales membru al Academiei Franceze, recunoastere indubitabila a intrarii pieselor lui in repertoriul valorilor consacrate.

Opera incepe cu prezentarea pe scurt a istoriei celor doi batrani, sot si sotie, imaginati de autor ca vand 95 si 94 de ani, ce traiesc de foarte multa vreme impreuna, izolati de restul lumii, intr-o casa imprejmuita de apa. Existenta lor a devenit un ritual de la care nu se mai pot abate, al depanarii acelorasi amintiri, reale sau inventate, al marturisirii acelorasi regrete pentru ce ar fi putut sa fie si n-a fost, al acelorasi enervari, alintari, accese sentimentale. Ei pregatesc seara marelui eveniment, in care Batranul va transmite omenirii "mesajul sau", la care lucreaza de-o viata. Pentru aceasta au organizat o conferinta cu o multime de invitati: "toti proprietarii", "toti savantii", "pazitorii", "episcopii", "chimistii", "cazangii", "violonistii", "delegatii", "presedintii", "politistii". Pentru a face mesajul mai elocvent, Batranul a aranjat ca acesta sa fie transmis de catre Orator.

Oaspetii (Doamna, Colonelul, Frumoasa, Fotograful) incep sa soseasca – prezente reale pentru cei doi batrani, invizibile insa pt spectatori. Gazdele intretin conversatia cu musafirii, ale caror replici nu se aud, in asteptarea inceperii conferintei. Batrana aduce mereu scaune pt invitati, care vin in nr tot mai mare, multime anonima, nevazuta si neauzita de catre public.

Surpriza serii este sosirea Imparatului, si el invizibil. Cei doi batrani il intampina coplesiti de emotie. Isi face aparitia si Oratorul. Intr-o stare exaltata, secondat in permanenta de replicile ca un ecou ale Batranei, Batranul face prezentarile si da cuvantul Oratorului, luandu-si ramas bun de la

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

sotie. Opera are un final tragic, batranii aruncandu-se pe fereastra, in apa, sinucigandu-se.

Eugen Ionescu insoteste schimburile de replici din piesa "Scaunele" cu foarte amanuntite indicatii regizorale. In plus, textul este adnotat cu sugestii dobandite de pe urma primelor reprezentatii ale piesei. Dramaturgul e constient de noutatea tipului de teatru pe care il practica si de aceea vrea sa evite eventualele neintelegeri in montarea pieselor sale. Aspectul cel mai important din indicatiile regizorale este miscarea scenica. Din indicatiile regizorale initiale si din adnotarile ulterioare se observa preocuparea dramaturgului de a stiliza si de a esentializa cat mai puternic miscarea scenica, de a o debarasa de orice accesorii sau complicatii utile. Eugen Ionescu urmareste sa creeze efectul scenic prin care sa dea prezenta unei absente, sa faca astfel incat aceasta absenta sa fie simtita, percepta concret de catre spectator. Scena sosirii oaspetilor la conferinta organizata de cei doi batrani corespunde punctului culminant al actiunii piesei.

Cuvintele joaca in piesa "Scaunele" un rol mai degraba secundar: dialogurile sunt banale, pline de clisee si stereotipii; tentativa Batranului de a-si transmite mesajul catre omenire esueaza lamentabil; Oratorul este surdo-mut. Prezenta muta a personajelor invizibile este lasata sa fie percepta auditiv de catre spectatori o singura data, in finalul piesei.

Piesa sugereaza faptul ca cei doi batrani au ajuns sa formeze un cuplu atat de strans sudat, prin trecerea timpului, prin izolarea lor fata de ceilalti sau prin obisnuitele comune, incat nici unul nu mai poate exista independent de celalalt si, adesea, cei doi tind sa se confrunte unul de altul.

Fiind o piesa care se joaca pe scena si continuand o multime de indicatii regizorale, este evident ca opera "Scaunele" se incadreaza in genul dramatic, specia "teatru absurd". Elementele ce dovedesc ca lucrarea lui Eugen Ionescu este teatru absurd sunt reprezentate prin personajele si situatiile nefiresti: personajele sunt invizibile, Batranul comunicand totusi cu ele, Oratorul e surdo-mut, personajele sunt vag conturate, cu o identitate incerta, nu se cunosc numele invitatilor, singurele identitati fiind: "Doamna", "Colonelul", "Frumoasa", "Fotografurul", aceleasi personaje capatand semnificatie simbolica: ele prin intermediul scaunelor devin interlocutorii de baza carora li se confeseaza cei doi batrani. Aceasta idee de teatru absurd mai e accentuata de tema piesei: golul sufletesc combinat cu incomunicarea, scanteia ce duce la suferinta batranilor.

Lucian Raicu afirma: "Ionesco a fost si este prin scrierile (si prin actiunile) sale o constiinta centrala a lumii contemporane. Exista o atitudine inflexibil ionesciana in problemele lumii contemporane. Exista un ionescian fel de a fi."